

JAARVERSLAG OVER HET 51e VERENIGINGSJAAR 2019
van de
GESCHIEDKUNDIGE KRING VAN STAD EN LAND VAN BERGEN OP ZOOM

Vereniging

Op 16 november 1967 namen enkele inwoners van Bergen op Zoom het initiatief tot het oprichten van de vereniging "Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom".

De oprichting vond plaats op 1 januari 1968, waarna de notariële akte is verleden door Notaris P.C. Molenaar te Bergen op Zoom. Koninklijke goedkeuring van de statuten verkreeg de vereniging op 15 maart 1971. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 21 juni 1996, verleden door Notaris J.J. Bakker te Bergen op Zoom. Onder nummer 40280920 staat de Kring ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel te Breda.

Bestuur

Samenstelling van het bestuur op 1 januari 2019:

Voorzitter: de heer Koert Damveld
Secretaris: de heer Sjef de Wit
Penningmeester: de heer Jos van Rijn
Leden: mevrouw Ria Huisman, de heer Rob Franssen
de heer Marc van der Steen, mevrouw Flores Remijn,
de heer Willem van Rooij en de heer Jan Hopstaken

Op 10 april 2019 hebben de aanwezige leden ingestemd met de volgende bestuursamenstelling:

Voorzitter: de heer Koert Damveld
Secretaris: de heer Sjef de Wit
Penningmeester: de heer Jos van Rijn
Leden: mevrouw Flores Remijn, de heer Klaas Plompen
de heer Marc van der Steen, de heer Jan Hopstaken,
en de heer Rob Franssen

Alle bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen geen enkele vergoeding voor hun werkzaamheden binnen de Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom.

Leden

Ereleden in 2019: Dr. W.A. van Ham (erelid sinds 24 april 1995)

Aantal leden:	Per 1 januari 2019	Per 31 december 2019
Ereleden	1	1
Leden	1185	1195
Kroonleden	6	6

Vergaderingen

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op woensdag 10 april 2019 in de Ontmoetingskerk te Bergen op Zoom. In het jaar 2019 werden 10 bestuursvergaderingen gehouden.

Werkzaamheden bestuur en activiteiten

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 10 april 2019 in de Ontmoetingskerk.

De presentielijst werd getekend door 49 personen, inclusief de bestuursleden.

Tijdens het huishoudelijk gedeelte van de vergadering werden, zoals gebruikelijk, o.a. de volgende punten besproken: activiteiten, financieel verslag 2018 en de begroting 2020.

Er werd kort stilgestaan bij de bestuursverkiezing: De heren Koert Damveld en Rob Franssen waren aftredend en herkiesbaar. Beide zijn voor een tweede termijn met ruim voldoende stemmen benoemd. De heer Willem van Rooij ambieerde geen tweede termijn en in zijn plaats werd de heer Klaas Plompen gekozen. Mevrouw Ria Huisman had haar twee termijnen erop zitten, helaas is er nog geen vervanging voor haar in het bestuur. Het bestuur is nog steeds op zoek naar aanvulling.

Na de pauze hielden de heren Bart van Eekelen en Joey Spijkers een lezing over markies Jan IV van Glymes (1528- 1567), hierbij tilde ze een tipje van de sluier op m.b.t. het boek dat in 2020 zal uitkomen. Dit zal tevens het ledengeschenk voor 2020 worden.

De volgende activiteiten werden georganiseerd:

- Hofzaallezingen

In de maand maart 2019 is door de werkgroep Hofzaallezingen weer een reeks van vier lezingen over de cultuurhistorie rond Bergen op Zoom georganiseerd. Vanwege het vierde lustrum was er zelfs een vijfde lezing aan toegevoegd, die gratis was bij aankoop van de complete set lezingen. In de werkgroep Hofzaallezingen werkt de Geschiedkundige Kring samen met Het Markiezenhof, het West-Brabants Archief en de Heemkundekring Halchterth.

Onderwerpen waren:

- 12 maart 2019 : Fort Henricus te Steenberg en de verdediging van West Brabant door prof. Dr. Han Leune
- 19 maart 2019 : Waar Brabant Zeeland kust, kijkje achter de schermen bij boswachter en natuurfotograaf Erik de Jonge
- 26 maart 2019 : De Brabantse Wal als Nederland in het klein door Mark Borkhorst
- 02 april 2019 : Archeologisch onderzoek naar het kasteel van Wouw door archeoloog drs. Marco Vermunt
- 11 april 2019 : Hoe eigenaardig is Nederland door prof. dr. Paul Schnabel

De lezingen waren binnen 4 uur helemaal uitverkocht. Het waren 5 geslaagde lezingen met zeer bevolgen vertellers. Er waren veel teleurgestelde leden, mogelijk door het jubileum was er meer belangstelling dan anders. De bezoekers lieten in de evaluatie weten erg tevreden te zijn over de organisatie en de inhoud van de lezingen. Financieel is deze reeks afgesloten met een positief saldo.

- Geschiedenisquiz

Op 5 april vond de 15e quiz plaats, voor de tweede keer in de Stoelemat. Tweeëntwintig teams namen deel aan de quiz. Na vier vragenrondes en drie themarondes stonden team Vereniging Binnenstad en team Toeteroet beide op 152 punten. Bij een ex aequo wordt er een barrage gespeeld. Van elk team wordt er één persoon aangewezen die tegelijk vijf vragen moeten beantwoorden. Met vier tegen twee wist Toeteroet beslag te leggen op de wisselbeker en de leden van dat team ontvingen als individuele winnaars een aandenken, wederom gemaakt door Marijke Evers. Als derde eindigde het team CDA en SBM 2 beide met 139 punten.

- Brabantse Heemdagen

Op uitdrukkelijk verzoek van Brabants Heem - een overkoepelende organisatie in Brabant – werd de Geschiedkundige Kring benaderd en gevraagd om de jaarlijks Heemdagen te organiseren. Wij hebben direct contact gezocht met Heemkunde Kring Halchterth en samen zijn we aan de slag gegaan. Op 22 en 23 augustus was het dan zover en ruim 75 deelnemers uit alle delen van Brabant verzamelden zich in de Maagd voor de start van de Brabantse Heemdagen. Wij kunnen terug kijken op twee fantastische mooie en enerverende dagen. Het verslag heeft u kunnen lezen op onze website, de website van Brabants Heem en ook in de laatste Waterschans van 2019

- Jaarlijkse Ledenexcursie:

De jaarexcursie was afgelopen jaar op 7 september naar Mechelen, wederom georganiseerd door de Werkgroep Excursies. Men bezocht Museum Hof van Busleyden in Mechelen. Na een grondige restauratie kon men eindelijk weer de schoonheid aanschouwen van dit renaissance Stadspaleis en genieten van uitstekende tentoonstellingen. 's Middags bezocht men de ateliers van de Koninklijke Manufactuur De Wit in de abdij van Tongerlo. Het was zeer indrukwekkend en meer dan de moeite waard!

- Stadsexcursie

Op zondag 22 september hebben wij een bezoek gebracht aan Vrederust. Onder leiding van Joost de Bont hebben wij in de kerk De Ark eerst een PowerPoint presentatie gekregen en daarna hebben we enkele markante plaatsen en gebouwen bezocht. Door het (voor de excursie) te laat verschijnen van De Waterschans viel de opkomst wat tegen, maar de aanwezigen hebben met volle teugen genoten van de verhalen en anekdotes van Joost de Bont.

- Vrijwilligersbijeenkomst

Op 9 november stond de bus om 09.15 uur bij Gageldonk klaar voor vertrek. De vrijwilligers van de Kring – die gewend waren om begin oktober op stap te gaan – verzamelden zich eerst nu, omdat het museum waar wij heen wilden, pas op 25 oktober heropend was. Dus op tijd om op weg te gaan naar Nieuwdorp, naar het Bevrijdingsmuseum. In het 75^e bevrijdingsjaar kon ons uitstapje alleen maar te maken hebben met de Slag om de Schelde. Daar werden we ontvangen met koffie en een Zeeuwse bolus.

Hierna gingen we naar beneden, waar een bioscoopopstelling was gemaakt. Daar kregen we indrukwekkende beelden te zien van de Slag, de verwoestingen, het leed en de bevrijding. Daarna werden we door een der gidsen door het museum geloodst. Na het bezoek was er een prima verzorgde lunch en vervolgens mochten wij de benen strekken in het bevrijdingspark (achter en naast het museum).

Tegen de klok van kwart voor twee zochten we de bus op en ging de reis terug naar huis. Iedereen kon daarna vrij over zijn eigen tijd beschikken.

Commissie Kascontrole

De commissie bestond uit de heren S. Withagen, W. van den Boom en P. van den Ouden. Deze commissie heeft op 5 maart 2020 de financiële stukken over het boekjaar 2019 gecontroleerd.

Redactie De Waterschans

De Waterschans is in 2019 vier keer uitgekomen en was opnieuw voor niet-leden te koop in de plaatselijke boekhandel. De laatste *Waterschans* 2019-4 van december is onder redactie van het bestuur uitgegeven, nadat het vertrouwen in de bestaande redactie was opgezegd. Er is een interim redactie vooruitlopend op een nieuwe redactie.

Werkgroep Boeken

De werkgroep boeken – die bestaat uit Willem Vermeulen, Gertrude van Roode, Bart van Eekelen, Jan Voorstuijs en Marc van der Steen - heeft begin 2019 vooral nagenoten van *Bergen in brokken*. Op basis van reacties van lezers is een erratum uitgebracht.

Voor 2020 is al enige tijd voorzien in een ledengeschenk dat wordt verzorgd door een externe groep schrijvers.

De werkgroep boeken heeft al twee ideeën voor 2022 die momenteel concreter worden gemaakt. Hier wordt later op teruggekomen. Voor 2024 ligt er ook al een idee op tafel.

Werkgroep School voor Geschiedenis

De School voor Geschiedenis is op 23 september 2019 gestart met het tiende schooljaar.

De organisatie van de school is in handen van de Werkgroep School voor Geschiedenis onder leiding van bestuurslid Jan Hopstaken. In 2019 bestond de werkgroep uit: Peter van Dijk, Hilde van den IJssel, Klaas Plompen, Flores Remijn, Ies Telkamp, Ria Weyts en Frans Witjes. Yolande Kortlever is adviseur van de werkgroep. Naast de werkgroepsleden helpen Onno Bakker, Johan van Geel en Fredo Leclou mee om de cursusavonden in goede banen te leiden.

Voor het cursusjaar 2019-2020 hebben zich 219 cursisten aangemeld: 50 voor het eerste jaar, 39 voor het tweede jaar en 130 cursisten die zich voor één of meerdere modules hebben ingeschreven.

De belangstelling voor de school is opnieuw groot; voor het tweede opeenvolgende jaar is er een wachtlijst voor toelating tot het eerste schooljaar. In september 2019 stonden 18 personen op deze wachtlijst.

In het schooljaar 2019-2020 zijn er geen wijzingen in het lesprogramma van het eerste en tweede jaar aangebracht. Het aantal modules waar cursisten, die de twee basisjaren hebben gevolgd, zich voor in kunnen inschrijven, is uitgebreid met drie nieuwe modules, te weten: Vissers en Schippers, Vastenavond in 't Krabbegat en 2000 jaar Muziek Bergen op Zoom. Er was veel belangstelling voor de nieuwe modules. Er waren in het schooljaar 2019-2020 in totaal 14 verschillende modules waarvoor cursisten zich konden inschrijven. In dit schooljaar zijn er 12 van de 14 modules van start gegaan. Voor één module waren te weinig inschrijvingen, één module is kort voor de startdatum afgelast, omdat de docent zich terugtrok.

Op maandagavond 17 juni 2019 werd er een Open Avond georganiseerd om belangstellenden kennis te laten maken met de School voor Geschiedenis. Tijdens de avond werd door enkele docenten een korte introductie gegeven van hun les. Tevens werd er informatie verstrekt over het lesprogramma, de lestijden en de kosten. Ook het schriftelijke lesmateriaal kon worden ingezien.

De avond is bezocht door ruim dertig belangstellenden, waarvan zich later een groot deel als cursist heeft ingeschreven.

Webstederedactie

Zoals voorgaande jaren presteert de website heel stabiel. Over het hele jaar waren er 40.000 unieke pageviews van 13.500 unieke bezoekers. Dit is bezocht in 20.000 sessies waarmee je kunt constateren dat de bezoekers steeds meerdere pagina's bekeken hebben. In totaal zat het met terugkomend bezoek zelfs op een totaal van zo'n 55.000 pageviews (uniek + terugkomend op een pagina).

Met een gemiddelde individuele sessie van 2min10 was de duur van het bezoek ook nog eens vrij hoog. Vooral de pagina's van de gedigitaliseerde boeken doen het goed. Afgelopen jaar is men volop bezig geweest met het verder digitaliseren van boeken en groeit onze digitale bibliotheek gestaag door.

Met welke apparaten de website bezocht wordt, is nog grotendeels hetzelfde.

In 2018 kwam zo'n 50% van pc/Mac, 25% mobiele telefoon en 25% tablets.

In 2019 zaten we op 57% pc/Mac, 30% mobiel, 12% tablet.

Het totaal aantal bezoeken is echter wel iets toegenomen, ondanks de kleine verschuivingen.

De samenstelling van de webstederedactie is ongewijzigd en bestaat uit Marcel van Gastel, Ad van Loon, Flores Remijn en Laurijs Weyts. Enige tijd heeft Ineke van Broekhoven als redacteur deel uitgemaakt van de redactie, maar helaas heeft ze wegens moverende redenen moeten afzien van verdere deelname aan de redactie. De webstederedactie zet haar zoektocht naar aanvulling van de schrijvende redactie voort.

Werkgroep Excursies

De werkgroep Excursies werd in 2019 gevormd door: de heren Piet Bernaards, Toon Demmers en Fons Evers. In de loop van het afgelopen jaar zijn de heren Toon Demmers en Piet Bernaards vanwege gezondheid afgehaakt en hun plaatsen zijn ingenomen door Freek Huismans, Wally van den Boom en Ineke Winkel. We wensen de nieuwe werkgroep veel reisplezier.

Naast de jaarlijkse excursie, dit jaar naar Mechelen heeft de Werkgroep ook nog een viertal kleinere excursies georganiseerd voor de leden die zich aangemeld hebben bij de reisclub van de Kring:

- Op 19 januari werd een bezoek gebracht aan het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden voor de tentoonstelling: Goden van Egypte
- Op 16 maart ging de reis naar het Red Star Line museum in Antwerpen en kreeg men een rondrit door het havengebied.
- Op 11 mei werd er een bezoek gebracht aan De Schatkamer. Meesterwerken uit de Hermitage te Amsterdam
- Op 23 november waren wij te gast in het Bevrijdingsmuseum te Nieuwdorp. Hier werd de bevrijding en de Slag om de Schelde nog duidelijker in beeld gebracht.

Gestreefd wordt naar 5 excursies in totaal. In 2019 is ons dat weer gelukt. Voor onze excursies was er weer voldoende belangstelling. Veelal konden wij met een grotere touringcar op reis.

Voor 2020 zijn er al weer plannen voor een interessant excursie-seizoen voor de leden en hun eventuele introducees. Men kan zich nog opgeven/aansluiten bij de excursiegroep/reisclub.

Werkgroep Geschiedenisquiz

De werkgroep bestond in 2019 uit Ton van den Boom, Johan van Geel, Joost de Graauw, Laurijs Weyts, Cees Vanwesenbeeck en Frank Wierckx. De werkgroep staat borg voor de organisatie en de presentatie van de geschiedenisquiz. Een goed verloop van de avond vergt bovendien ondersteuning (o.a. het uitdelen van de vragen en innemen van de antwoorden), voor het nakijken van de antwoorden en voor de jurering. Ruim twintig leden van de Geschiedkundige Kring zetten zich ook in 2019 weer in voor deze taken.

De Stoelemat - waar voor de tweede keer de quiz plaats vond - blijkt ook prima geschikt voor de quiz, al hangt er wel een ander prijskaartje aan. De Stoelemat staat namelijk in tegenstelling tot de theaterzaal van 't Rijks niet gratis ter beschikking. Of verhoging van het inschrijfgeld in de toekomst nodig zal zijn wordt door de penningmeester nader onderzocht. Er wordt ook gekeken naar het terugdringen van de kosten.

Werkgroep Industrieel Erfgoed

De Werkgroep Industrieel Erfgoed heeft als doel: *Het verspreiden van de kennis over, het bevorderen van het behoud van het industrieel erfgoed van de gemeente Bergen op Zoom en de belangstelling voor industrieel erfgoed levend houden.* Wij hebben deze nieuwe werkgroep binnen de organisatie van de Geschiedkundige Kring de tijd gegeven om de zaken van SIEB verder netjes af te werken.

Men heeft daarna 2019 gebruikt om alles eens goed op een rij te zetten en te kijken hoe men nu verder kan werken aan de gestelde doelstelling. In het bestuur is eind 2019 verslag uitgebracht en we kunnen er zeker van zijn dat we de komende tijd meer zullen horen van deze werkgroep.

Overleg Cultuur Historische Organisaties Bergen op Zoom

Deelname aan het overleg met de lokale erfgoedorganisaties oftewel Cultuur Historische Organisaties (CHO) in de gemeente Bergen op Zoom wordt ook in 2020 gecontinueerd.

Communicatie en publiciteit

Voor de communicatie met de leden maakt het bestuur o.a. gebruik van het verenigingsorgaan *De Waterschans*. Voor de algemene informatieverstrekking over de Geschiedkundige Kring worden de lokale media benaderd en wordt de website van de Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom (www.geschiedkundigekringboz.nl) gebruikt.

Tot slot

De Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom kan terugkijken op een goed maar bewogen verenigingsjaar. Het bestuur dankt iedereen van harte die hieraan een bijdrage heeft geleverd.

Bergen op Zoom, maart 2020
Sjef de Wit, secretaris